

CPD

2019

Centar za
prava deteta

UVOD

Tokom 2019. godine, Centar za prava deteta (CPD) radio je na sprovođenju šest projekata i razvijanju šest projektnih aplikacija koje su podnete relevantnim donatorima. Početkom 2019. godine u CPD je bilo 5 zaposlenih, a do kraja godine 4 zaposlene i 3 saradnika kontinuirano angažovanih po osnovu ugovora. Pored toga, bilo je angažovano i 36 saradnika za obavljanje pojedinih projektnih zadataka po osnovu ugovora o delu ili ugovora o autorskom delu.

Upravni odbor CPD se sastao 13. februara, 31. maja, 5. i 10. decembra 2019. godine radi razmatranja Nacrta izveštaja o radu CPD u 2018. godini, operativnog plana, finansijskog izveštaja i drugih aktuelnih pitanja, kao što su unapređenje zakonodavnog okvira u oblasti prava deteta i izbor nove direktorke CPD. Kako je Ines Cerović podnela ostavku na funkciju direktorke, Upravni odbor je 10. decembra 2019. godine imenovao Jasminu Miković za novu direktorku

Centra za prava deteta, nakon sprovedenog intervjua sa kandidatima i pribavljanja mišljenja članova Skupštine CPD o izboru nove direktorke.

Godišnja sednica **Skupštine CPD** održana je 31. maja 2019. godine. Na sednici Skupštine jednoglasno su usvojeni Zapisnik sa sednice Skupštine održane 11. juna 2018. godine i Izveštaj o radu CPD u 2018. godini. Ovoj sednici je prethodila vanredna elektronska sednica Skupštine na kojoj je jednoglasno usvojen finansijski izveštaj CPD za 2018. godinu, održana 27. februara 2019. godine. Na redovnoj sednici Skupštine u članstvo su primljeni: Vera Madžgalj, Simonida Komazec, Anastasija Mirković i Olga Dević. Takođe, članovi Skupštine su jednoglasno izabrali Jelenu Paunović za novu članicu Upravnog odbora iz reda zaposlenih. Pored toga, dogovoreno je da će biti formirana Radna grupa za izmene i dopune Statuta CPD i utvrđeno je vreme za njegovu izradu, tako da je na vanrednoj elektronskoj sednici Skupštine, održanoj 5. jula 2019. godine, usvojen predlog za donošenje novog Statuta, a Agencija za privredne registre je usvojila zahtev za upis novog Statuta 30. avgusta 2019. godine. Pored toga, krajem decembra, nova direktorka CPD je donela Pravilnik o radu i Pravilnik o ponašanju zaposlenih CPD u pogledu primene mera antikorupcije, rodne ravnopravnosti, medijacije i zabrane diskriminacije.

Predstavnica CPD je aktivno učestvovala na sednicama **Saveta za prava deteta Vlade RS**, a u prethodnoj godini imenovana je i za članicu radne grupe za pripremu novog Nacionalnog akcionog plana za decu, koju je formiralo Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja.

Direktorka CPD je redovno prisustvovala sednicama **Saveta za praćenje primene preporuka mehanizama Ujedinjenih nacija (UN) za ljudska prava**, kao i na sastancima **Platforme organizacija za saradnju sa mehanizmima UN za ljudska prava (Platforma)**, u okviru koje CPD koordinira rad tematske radne grupe za oblast prava deteta. Platformu su osnovale organizacije civilnog društva sa značajnim iskustvom u izveštavanju pred mehanizmima UN za ljudska prava i praćenju preporuka. Platforma je u više navrata zajednički nastupala i obraćala se saopštenjima određenim državnim organima u cilju unapređenja ljudskih prava u Srbiji. Organizacije članice Platforme koordinisano planiraju i sprovode aktivnosti zagovaranja na nacionalnom i međunarodnom nivou.

Takođe, direktorka CPD je redovno prisustvovala sastancima **Saveta za praćenje i unapređenje rada organa krivičnog postupka i izvršenja krivičnih sankcija prema maloletnicima** (Savet za maloletnike), u čijem je delokrugu rada podnošenje inicijativa, predloga, mišljenja i analiza u vezi sa zaštitom

maloletnih lica u krivičnom postupku – dece kao oštećenih i svedoka krivičnih dela, Ministarstvu pravde i Vrhovnom kasacionom sudu, u cilju unapređenja zakona, politike i prakse u ovoj oblasti.

CPD je kao član [Mreže organizacija za decu Srbije](#) (MODS), koja okuplja 103 organizacije civilnog društva koje deluju u oblasti prava deteta, uspešno saradivao sa organizacijama članicama i Sekretarijatom MODS-a, u cilju promocije i unapređenja prava deteta u Srbiji. Pored toga, značajno je i članstvo CPD u evropskoj mreži za decu [Eurochild](#), koja se zalaže za to da prava deteta i dobrobit dece budu u centru kreiranja politika na nacionalnom i evropskom nivou.

Deca koja se sastaju u okviru [Dečjeg informativno-kulturnog servisa](#)

– Kluba DX bila su aktivno uključena u direktno sprovođenje četiri projekta („Pravo deteta u politikama i praksi“, „Praćenje primene preporuka Komiteta za prava deteta Ujedinjenih nacija“, „Pravo deteta da se njegov glas čuje“ i „Jačanje mehanizama za prevenciju i zaštitu dece od seksualnog zlostavljanja i iskorišćavanja na internetu“), ali i u druge aktivnosti Centra.

Do 1. oktobra 2019. godine, kada je počeo da se primenjuje Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći, u CPD je evidentirano ukupno 79 zahteva za pružanje pravnog saveta i/ili informacije u oblasti prava deteta, od kojih je 36 bilo u oblasti porodičnog prava, 9 u oblasti obrazovanja, 27 u oblasti socijalne zaštite i 7 koji spadaju u druge kategorije.

2. PREGLED PROJEKATA

2.1. Projekat „Prava deteta u politikama i praksi“ realizuje se u periodu od januara 2017. do decembra 2021. godine u saradnji sa Save the Children International, a uz finansijsku podršku Vlade Švedske

Projekat je regionalni, a bavi se unapređenjem sistema zaštite dece, politike i prakse u oblasti prava deteta, jačanjem mehanizama za praćenje primene prava deteta i unapređenjem participacije dece u različitim procesima. Pored CPD, u projektu učestvuju *Children's Rights Information Centre* iz Moldavije i *Women's Consortium* of Ukraine iz Ukrajine.

ZAGOVARAČKE AKTIVNOSTI

► Ovim projektom, CPD inicira i zagovara sprovođenje različitih sistemskih inicijativa u cilju unapređenja prava deteta u Srbiji. Deo projektnih aktivnosti realizuje se u partnerstvu sa članicama Koalicije za monitoring prava deteta u Srbiji (Koalicija), koju čine, pored CPD, ASTRA - Akcija protiv trgo-

vine ljudima, Beogradski centar za ljudska prava, Uzički centar za prava deteta i Centar za socijalnu politiku. Koalicija redovno prati i izveštava o stanju prava deteta u Srbiji Komitet za prava deteta, tako da je tim publikaciju *Preporuke Komiteta za prava deteta „Na pola puta – šta je do sada urađeno i šta nam predstoji“ - Predlozi Koalicije za monitoring prava deteta u Republici Srbiji*, kako bi se prikazao proces ostvarivanja preporuka Komiteta u periodu od 2017. do 2019. godine i postavili ciljevi za njihovu primenu do sledećeg ciklusa izveštavanja. S obzirom na to da je participacija dece jedan od ključnih principa rada Centra za prava deteta, u ovoj publikaciji su date i preporuke koje su sama deca formulisala kako bi svoje vršnjake podstakla da se informišu i zalažu za ostvarivanje svojih prava.

► Pored toga, Koalicija je u junu uputila Ministarstvu za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja svoje komentare na Nacrt zakona o pravima deteta i Zaštitniku prava deteta. U decembru, Koalicija je pripremila i dostavila prilog iz ugla prava deteta Evropskoj komisiji za Godišnji izveštaj o napretku Srbije u procesu pristupanja Evropskoj uniji.

► Savet za prava deteta Vlade RS i CPD organizovali su konferenciju „Prava deteta u Srbiji – gde smo sada i šta nam predstoji“, 20. novembra 2019. godine, povodom 30 godina od kada je u Generalnoj skupštini Ujedinje-

nih nacija usvojena Konvencija o pravima deteta. To je bila prilika da se razmotri ono što je do sada urađeno u Srbiji u vezi sa ostvarivanjem prava deteta i sagleda ono što predstoji, identifikovanjem prioritarnih oblasti za zajednički rad na jačanju zaštite prava deteta.

► CPD je u februaru dostavio komentare Ministarstvu pravde na Prvi nacrt revidiranog Akcionog plana za Poglavlje 23. U decembru, CPD je dostavio svoje predloge, zajedno sa predlozima Kluba DX, na Nacrt nacionalne strategije za prevenciju i zaštitu dece od nasilja za period 2020-2023. godine sa pratećim dvogodišnjim Akcionim planom.

► Tokom 2019. godine su pripremljene Analiza zakonodavnog okvira za ostvarivanje prava deteta RS za potrebe pripreme Nacionalnog plana akcije za decu, Analiza pojave dečjih brakova i prostora za intervenciju i Pravna analiza Nacrta zakona o izmenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti sa posebnim osvrtom na odredbe koje se odnose na decu sa smetnjama u razvoju i njihovu usklađenost sa relevantnim međunarodnim standardima.

PREVENCIJA I ZAŠTITA DECE OD NASILJA

Značajan deo projektnih aktivnosti usmeren je na prevenciju i zaštitu dece od nasilja, naročito kroz zagovaranje za uspostavljanje

normativnog okvira kojim će se uvesti izričita zabrana telesnog kažnjavanja dece u svim okruženjima i podizanje svesti o nenasilnim metodama vaspitanja.

Pored toga, razvijen je program dvodnevne obuke za profesionalce iz prosvetnog sistema koji obuhvata asertivne komunikacione veštine i izgradnju podržavajuće, interaktivne komunikacije u cilju razumevanja značaja nenasilne komunikacije i njene primene u sprečavanju konflikata i građenju pozitivnog odnosa sa detetom, kao i poseban paket obuke za roditelje koji su realizovali obučeni profesionalci u školama. Devetnaest prosvetnih radnika je pohađalo 20 obuka, na kojima su imali priliku da razviju svoje kapacitete i veštine kako bi preneli znanje roditeljima, što su kasnije i učinili kroz obuke 478 roditelja u 15 gradskih i ruralnih sredina širom Srbije. CPD je pružao konstantnu nadzornu podršku na obukama namenjenim roditeljima, koje su vodili nastavnici, psiholozi i pedagozi.

Takođe, sprovedena je kampanja „Mora da može drugačije – recite NE telesnom kažnjavanju dece“, te su u tom cilju pripremljena i objavljena saopštenja za javnost i promovisane brošure „Recite NE telesnom kažnjavanju dece i DA pozitivnom roditeljstvu – Smernice za roditelje/staratelje kako bi lakše odgovorili na izazove koje roditeljstvo nosi“, kao i „Mora da može drugačije – recite ne telesnom kažnjavanju dece“.

Predstavnice CPD su gostovale na Fakultetu za edukaciju i rehabilitaciju Univerziteta u Beogradu i predstavile studentima aktivnosti CPD u ovoj oblasti.

PARTICIPACIJA DECE

Jedan od važnih segmenata projekta odnosi se na povećanje participacije dece u donošenju odluka na lokalnom i nacionalnom nivou. Ova projektna komponenta realizuje se zajedno sa Klubom DX i partnerskim školama. Deca iz Kluba DX su, uz podršku predstavnika CPD, učestvovala u realizaciji sledećih aktivnosti:

► Davanju sugestija za unapređenje sadržine Nacrta nacionalne strategije za prevenciju i zaštitu dece od nasilja za period 2020-2023. godine sa pratećim dvogodišnjim Akcionim planom.

► Kreiranju ključnih poruka za pozitivno roditeljstvo u cilju sprovođenja akcija samozastupanja dece protiv telesnog kažnjavanja.

► Održavanju 7 akcija samozastupanja u OŠ „Branko Pešić“, OŠ „Ivan Milutinović“ i Drugoj ekonomskoj školi.

► Sprovođenju radionica sa članovima učeničkih parlamenata na temu siromaštva i rizika koje siromaštvo nosi u OŠ „Ivan Milutinović“ i Drugoj ekonomskoj školi, povodom Međunarodnog dana borbe protiv siromaštva, koji se obeležava 17. oktobra.

► Upoznavanju članova učeničkih parlamenata sa postojećim mehanizmima za zaštitu dece od svih oblika nasilja i sa procesom izveštavanja pred Lanzarot komitetom Saveta Evrope, tako što je predstavljen i dečji izveštaj koji su, u okviru drugog kruga monitoringa nad primenom Konvencije Saveta Evrope o zaštiti dece od seksualnog iskorišćavanja i seksualnog zlostavljanja u Srbiji, pripremili deca i mladi iz Kluba DX uz podršku Centra za prava deteta.

► Sprovođenju 4 radionice u Novom Sadu, Knjaževcu, Užicu i Nišu radi upoznavanja vršnjaka sa preporukama Komiteta za prava deteta UN kroz predstavljanje publikacije prilagođene deci „O TEBI SE RADI - Knjiga za decu i mlade da razumeju preporuke Komiteta za prava deteta“, o pravima deteta uopšte i mehanizmima za participaciju dece na lokalnom nivou.

► Predstavljanju Plana reagovanja u vanrednim situacijama koji je prilagođen deci članovima Štaba za vanredne situacije u okviru Opštine Zvezdara, kao i pratećeg kviza kroz kahoot aplikaciju koji

su pripremili članovi Kluba DX.

► Učešće u radu Dečjeg saveta mreže organizacija Eurochild na godišnjoj Generalnoj skupštini Eurochild-a, održanoj u aprilu u Briselu.

► Predstavnicu Kluba DX Una Ljiljak je 7. i 8. oktobra 2019. godine učestvovala na dvodnevnom sastanku Dečjeg saveta Eurochild-a u Briselu, tokom kog se radilo na izradi nove Strategije o participaciji dece i planiranju naredne konferencije Eurochild-a, u saradnji sa Sekretarijatom Eurochild-a i drugim stručnjacima.

► Učešće članica Kluba DX, zajedno sa direktorkom CPD i koordinatorkom Kluba DX, na dvodnevnoj međunarodnoj konferenciji o pravima deteta u Strazburu „Redefining power: strengthening the rights of the child as the key to a future-proof Europe“ koju je organizovao Savet Evrope 13. i 14. novembra 2019. godine. Konferencija je bila posvećena sagledavanju praksi evropskih država kada su u pitanju unapređenje zaštite prava deteta i izazovi sa kojima se one suočavaju.

2.2. Projekat „Jačanje mehanizama za prevenciju i zaštitu dece od seksualnog zlostavljanja i iskorišćavanja na internetu“ realizuje se u periodu od oktobra 2019. do juna 2020. godine uz finansijsku podršku Saveta Evrope

Cilj ovog projekta je unapređenje politika i praksa radi prevencije i zaštite dece od seksualnog zlostavljanja i iskorišćavanja na

internetu, putem zagovaranja, praćenja, podizanja svesti i osnaživanja dece za njihovu aktivnu participaciju.

Povodom Evropskog dana zaštite dece od seksualnog iskorišćavanja i zlostavljanja, 18. novembra 2019. godine, održana je konferencija, koja je bila usmerena na osnaživanje dece da se međusobno podržavaju s ciljem sprečavanja i reagovanja na nasilje. Članice Kluba DX su na konferenciji predstavile izveštaj koji je u junu 2018. godine upućen Lanzarot komitetu Saveta Evrope. Izveštaj se odnosio na informisanost dece o postojećim rizicima od vrbovanja, seksualnog zlostavljanja i zloupotrebe, prvenstveno putem interneta, i dostupnim oblicima njihove zaštite u Srbiji. Istraživanja dokazuju uticaj participacije dece na njihov razvoj. Deca koja su ohrabrena da izraze svoje mišljenje su manje

ranjiva i mogu bolje da se zaštite od rizika. Upravo zato što im je digitalni svet privlačan, ona aktivnije treba da budu uključena u proces prevencije i zaštite od seksualnog iskorišćavanja i zloupotrebe. Iz ovog razloga su na konferenciji pored stručnjaka aktivno učešće uzela i deca.

Formirana je ekspertska radna grupa koja će u narednoj godini pripremiti sveobuhvatni plan obuka profesionalaca u cilju prevencije i zaštite dece od seksualnog zlostavljanja i iskorišćavanja na internetu.

Takođe, sprovedena je kampanja na društvenim mrežama kroz kreirane poruke u vezi sa prevencijom i zaštitom dece od seksualnog zlostavljanja.

2.3. Projekat „Praćenje primene preporuka Komiteta za prava deteta Ujedinjenih nacija sa posebnim fokusom na participaciju dece“ realizuje se u dve faze (I faza novembar 2017-mart 2019. i II faza maj 2019-decembar 2020) uz podršku Kancelarije UNICEF-a u Srbiji

CPD sprovodi ovaj projekat u saradnji sa Koalicijom za monitoring prava deteta u RS i Kancelarijom za ljudska i manjinska prava Vlade RS, sa ciljem da doprinese unapređenom praćenju preporuka Komiteta za prava deteta UN kroz partnerstvo države, organizacija civilnog društva i dece.

► Kreirano je mehanizam za kontinuirano praćenje primene preporuka i definisani su indikatori za svaku

preporuku Komiteta za prava deteta UN za Srbiju, a na osnovu kojih se prati sprovođenje preporuka do sledećeg ciklusa izveštavanja - 2022. godine, kada treba da se podnese sledeći izveštaj.

► U izradi indikatora za praćenje primene preporuka učestvovalo je 5 organizacija koje čine Koaliciju - svaka je izabrala tematski klaster preporuka za koje su izrađeni indikatori.

► Preporuke Komiteta za prava deteta su ukrštene sa preporukama drugih tela UN za ljudska prava, procesom UPR Saveta za ljudska prava UN, Agendom 2030 i održivim ciljevima razvoja i donetim strategijama, kao npr. za antidiskriminaciju i socijalnu inkluziju Roma i Romkinja.

► Razvijena je posebno dizajnirana onlajn platforma sa ciljem da se organizacijama civilnog društva osigura mogućnost da kontinuirano i aktivno prate preporuke. Platforma pokazuje status ispunjenosti preporuka u svakom trenutku i omogućava kontinuirano praćenje i izveštavanje o stanju prava deteta u svim oblastima. Članice Koalicije redovno ažuriraju platformu, a organizacije koje žele da učestvuju dobijaju pristup platformi i šalju pisane priloge o progresu u sprovođenju preporuka.

► Deca su, kroz interaktivne radionice, bila aktivno uključena

u sprovođenje ovog projekta. Razvijena je onlajn platforma prilagođena deci, kako bi deca mogla da se izjasne o svakoj preporuci.

► Pripremljen je onlajn tutorijal o Konvenciji o pravima deteta i preporukama Komiteta za prava deteta UN, sa uputstvom za korišćenje platforme.

► Kao rezultat zajedničkog rada članica Koalicije, objavljen je izveštaj Stanje prava deteta u Republici Srbiji 2019. godine, koji daje presek stanja ostvarenosti preporuka Komiteta za prava deteta UN, nakon dve i po godine od njihovog usvajanja. Izveštaj je objavljen povodom 30-godišnjice Konvencije o pravima deteta. Pored toga, održan je sastanak sa organizacijama članicama MODS-a, koje su dale značajan doprinos u vidu pismenih priloga radi ažuriranja platforme.

2.4. Projekat „Unapređenje prava deteta u sudskim postupcima“ realizuje se od aprila 2018. do decembra 2019. godine, uz podršku kancelarije UNICEF-a u Srbiji

Ciljevi projekta usmereni su na jačanje sistema pravosuđa i socijalne zaštite kako bi: a) podržali decu žrtve i svedoke u krivičnim postupcima, b) unapredili zakonodavstvo u oblasti građanskih sudskih postupaka, i c) unapredili zakonodavstvo i mehanizme sistema maloletničkog pravosu-

đa koje je zasnovano na postizanju pozitivnih promena kod maloletnih učinilaca krivičnih dela.

1) Deca žrtve i svedoci u krivičnim postupcima

Formiran je tim stručnjaka koji je razvio koncept obuka za sudije,

advokate i stručnjake zaposlene u centrima za socijalni rad u cilju unapređenja prava deteta u građanskim sudskim postupcima. Nakon toga su sprovedene četiri obuke za korišćenje novina u AVP softveru za vođenje predmeta osnovnih i viših sudova, a u cilju unapređivanja prikupljanja podataka o položaju dece u građanskim sudskim postupcima.

Na ovim obukama učesnicima je bila predstavljena prezentacija Pravosudnog informacionog sistema – platforme za razmenu podataka, gde se elektronskim putem direktno vrši uvid u baze drugih državnih organa, u cilju efikasnosti sudskih postupaka.

2) Deca u građanskim sudskim postupcima

CPD je organizovao fokus grupe sa članovima ekspertske radne grupe, koju je formirao MRZBSP, u cilju zalaganja da buduće normativne izmene i dopune u Nacrtu zakona o izmenama Porodičnog zakona treba usmeriti na pet oblasti prava deteta: 1) zabrana telesnog kažnjavanja dece; 2) participacija dece; 3) najbolji interes deteta; 4) alternativno zbrinjavanje dece i 5) nasilje u porodici.

U rad na pripremi ovog zakona aktivno su uključena deca okupljena u Klubu DX, kojoj su takođe predstavljena nova zakonska rešenja na njima prilagođen način.

3) Deca učinioci krivičnih dela - kontinuirana podrška Savetu

za praćenje i unapređenje rada organa krivičnog postupka i izvršenja krivičnih sankcija prema maloletnicima

CPD je zajedno sa Savetom za praćenje i unapređenje rada organa krivičnog postupka i izvršenja krivičnih sankcija prema maloletnicima (Savetom za maloletnike) organizovao dva okrugla stola na različite teme iz nadležnosti Saveta. U okviru Savetovanja sudija, prvi okrugli sto je održan u junu u Beogradu, a drugi u oktobru u Vrnjačkoj Banji.

Okrugli stolovi bili su posvećeni temi poštovanja prava i najboljih interesa maloletnih učinilaca krivičnih dela, sa posebnim fokusom na unapređenje saradnje sistema pravosuđa, policije, socijalne zaštite i zdravstvene zaštite.

Takođe su bile razmatrane procene najboljih interesa maloletnih učinilaca krivičnih dela u različitim fazama krivičnog postupka, kao i unapređenje njihovog mentalnog zdravlja.

Na skupovima je učestvovalo oko 80 stručnjaka iz različitih sistema: sudije i tužioci za maloletnike, policajci, stručnjaci iz centara za socijalni rad, Zavoda za vaspitanje dece i omladine iz Beograda, Niša i Knjaževca, Kazneno-popravnog zavoda za maloletnike u Valjevu, Instituta za mentalno zdravlje, Instituta za kriminološka i sociološka istraživanja, Saveta za prava deteta i relevantnih resornih ministarstava.

2.5. Projekat „Pravo deteta da se njegov glas čuje“ realizuje se u periodu od novembra 2017. do maja 2019. godine, uz podršku Delegacije Evropske unije u Republici Srbiji, u okviru Evropskog instrumenta za demokratiju i ljudska prava

---

Projekat je bio usmeren na unapređenje vladavine prava u Republici Srbiji kroz promovisanje dobrog upravljanja, a naročito unapređenje ostvarivanja prava deteta da izrazi svoje mišljenje i da se ono uzme u obzir u različitim postupcima koji se deteta tiču u okviru sistema pravosuđa, obrazovanja, socijalne i zdravstvene zaštite.

Na završnoj konferenciji, održanoj 20. maja u Beogradu, predstavljani su glavni rezultati projekta, a pored stručnjaka i profesionalaca koji rade u oblasti prava deteta, na njoj su učestvovala i deca.

Tom prilikom, predstavljeni su i štampani materijali Tvoja prava SUD - Kad tvoji roditelji ne žive zajedno, Tvoja prava ŠKOLA, Tvoja prava ZDRAVLJE I ZDRAVSTVENA ZAŠTITA, Tvoja prava ALTERNATIVNO STARANJE i virtuelna mobilna aplikacija, koji imaju za cilj da deci pomognu da izraze svoje mišljenje i da se ono uzme u obzir u okviru sistema pravosuđa, socijalne zaštite, obrazovanja i zdravstvene zaštite.

Kroz ovaj projekat je razvijena mapa puta za dalje unapređenje participacije dece u navedenim sistemima, a u skladu sa preporukama Komiteta za prava deteta UN za Srbiju iz februara 2017. i Opštim komentarom broj 12 o pravu deteta da bude saslušano Komiteta za prava deteta UN.

Mapa puta je kreirana kroz niz stručnih konsultacija sa relevantnim stručnjacima i ključnim akterima u ovim oblastima, kako bi se planirali dalji koraci u vezi sa poboljšanjem politike i prakse u oblasti prava deteta da izrazi svoje mišljenje i da se ono uzme u obzir prilikom donošenja odluka koje se tiču dece.

Mapa puta je namenjena opštoj populaciji dece, deci koja učestvuju u sudskim i upravnim postupcima, stručnjacima u sistemima pravosuđa, socijalne zaštite, obrazovanja i zdravstvene zaštite i donosiocima odluka u ministarstvima i ustanovama koje se bave pravima deteta i dečjom zaštitom.

2.6. Projekat „Učenje o pravima deteta kroz vršnjačke edukacije u školama“ realizuje se u periodu od decembra 2019. do maja 2020. godine, uz finansijsku podršku Fonda za otvoreno društvo

---

Cilj projekta je podizanje svesti dece o njihovim pravima, odnosno promovisanje prava deteta i učešća dece u donošenju odluka koje ih se tiču.

Kroz deset interaktivnih vršnjačkih radionica u tri grada u Srbiji, deca će moći da se upoznaju sa pravima deteta propisanim Konvencijom o pravima deteta, kao i sa različitim materijalima i onlajn platformama kroz koje će moći da izraze svoja mišljenja i stavove o različitim temama. Sa ovim stavov-

vima će dalje biti upoznati donosioci odluka na različitim nivoima.

Tokom decembra 2019. godine sprovedene su pripremne aktivnosti, koje uključuju i dogovorenu saradnju sa Nacionalnom asocijacijom za roditelje i nastavnike Srbije, koju čini mreža od 10 gradskih klubova roditelja i prosvetnih radnika u Beogradu, Subotici, Novom Sadu, Zrenjaninu, Sečnju, Kraljevu, Čačku, Leskovcu, Nišu i Novom Pazaru, uz čiju podršku će se realizovati projektne aktivnosti.

3. IZDAVAČKE AKTIVNOSTI

Tokom 2019. godine, CPD je objavio dve publikacije.

- ▶ *Preporuke Komiteta za prava deteta, Na pola puta - šta je do sada urađeno i šta nam predstoji*
- ▶ *Stanje prava deteta u Republici Srbiji 2019. godine*

4. PODNETI PREDLOZI PROJEKATA

Tokom 2019. godine CPD je podneo sledeće predloge projekata:

- ▶ „*FOKUS - Radimo zajedno za pravosudni sistem koji u centru ima prava i potrebe deteta*“, donator: EU kroz Program REC, u partnerstvu sa organizacijama Terre des hommes Hungary (koordinator), Defence for Children Netherlands, Child Circle Belgium, Terre des hommes Hellas i Terre des hommes Romania;

- ▶ „Unapređenje ishoda za decu u pravosudnom sistemu Srbije“, donator: EU kroz Program REC, u partnerstvu sa Međunarodnim komitetom spasa - IRC (koordinator) i organizacijom ASTRA;

- ▶ „Promovisanje pozitivnog maloletničkog pravosuđa u Srbiji“, donator: EU kroz Program REC,

u partnerstvu sa Republičkim zavodom za socijalnu zaštitu (koordinator);

- ▶ „*Pozitivno roditeljstvo*“, donator: Program Evropskog instrumenta za demokratiju i ljudska prava - EIDHR;

- ▶ „*Učešće o pravima deteta kroz vršnjačke edukacije u školama*“, donator: Fond za otvoreno društvo;

- ▶ „*Jačanje procesa evropskih integracija u Srbiji kroz promociju primene Konvencije o pravima osoba sa invaliditetom: Sva deca, bez izuzetka, imaju pravo da rastu u porodici, bez nasilja*“, u partnerstvu sa organizacijom MDRI-S, donator: Ambasada Kraljevine Norveške u Beogradu i BT-D-GMF.

5. DONATORI

U 2019. godini realizaciju projekata i drugih aktivnosti Centra za prava deteta podržali su:

- ▶ **Save the Children International, Vlada Švedske**
- ▶ **Kancelarija UNICEF-a u Beogradu**
- ▶ **Delegacija Evropske Unije u Republici Srbiji kroz Program Evropski instrument za demokratiju i ljudska prava (EIDHR)**
- ▶ **Fond za otvoreno društvo**
- ▶ **Savet Evrope**

6. PRILOG

- UČEŠĆE PREDSTAVNIKA CPD NA JAVNIM/ STRUČNIM SKUPOVIMA U 2019. GODINI

JANUAR

- ▶ 30. januar 2019. godine, godišnji skup radi planiranja aktivnosti u periodu 2019-2020. godine, Program saradnje UNICEF-a sa Vladom Republike Srbije (2016-2020), Hotel „Metropol Palace“, Beograd;

FEBRUAR

- ▶ 12. februar 2019. godine, učešće na sednici Saveta za prava deteta, Palata Srbija, Beograd, Republika Srbija;
- ▶ 12. februar 2019. godine, konferencija povodom objavljivanja studije „Ravnopravnost u praksi - Primena antidiskriminacionih zakona u Srbiji“ Medija centar, Beograd, Republika Srbija;

- ▶ 13. februar 2019. godine, Informativna sesija o pozivu za podnošenje predloga projekata organizacija civilnog društva i kancelarija za mlade, Medija centar, Beograd, Republika Srbija;

MART

- ▶ 1. mart 2019. godine, radionica „Planiranje i upravljanje zasnovano na rezultatima“, MODS, Beograd, Republika Srbija;
- ▶ 5. mart 2019. godine, Informativna sesija “Republic of Serbia European Instrument for Democracy and Human Rights (EIDHR) Country Based Support Scheme (CBSS) 2018 & 2019 for Serbia EuropeAid/162620/DD/ACT/

RS", EU Info centar, Kralja Milana 7, Beograd, Republika Srbija;

▶ 12. mart 2019. godine, Sastanak posebne radne grupe za primenu posebnog protokola sistema zdravstvene zaštite za zaštitu dece od zlostavljanja i zanemarivanja, Batut, Beograd, Republika Srbija;

▶ 14. mart 2019. godine, Informativna sesija EU, Beograd, Republika Srbija;

▶ 15. mart 2019. godine, Info sesija povodom predavljanja Poziva za podnošenje predloga projekata u okviru Programa podrške civilnom društvu za javno zagovaranje, Medija centar, Beograd, Republika Srbija;

▶ 20. mart 2019. godine, Konferencija za medije „Zaključna zapažanja i preporuke Komiteta Ujedinjenih nacija za eliminisanje diskriminacije žena upućene Republici Srbiji“, Medija centar, Beograd, Republika Srbija;

▶ 22.03.2019. „Osnove razvoja javnih politika i javnog zagovaranja“, Hotel 88 Rooms, Beograd, Republika Srbija;

APRIL

▶ 1. april 2019. godine, Osmo sednica Saveta za praćenje primene preporuka Ujedinjenih nacija za ljudska prava, Vlada Srbije, Beograd;

▶ 2-3. april 2019. godine, 12. Evropski forum o pravima deteta, Brisel;

▶ 8-9. april 2019. godine, Konferencija Saveta Evrope o jačanju učešća civilnog društva u sprovođenju i praćenju Konvencije o zaštiti dece od seksualnog iskorišćavanja i seksualnog zlostavljanja – Lanzarot konvencija, Strazbur;

▶ 17-18. april 2019. godine, učešće na Generalnoj skupštini Euro-Child-a, Brisel;

▶ 18. april 2019. godine, Radna grupa podzakonski akti za Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći, Ministarstvo pravde, Beograd, Republika Srbija;

MAJ

▶ 23. maj 2019. godine, poseta Poliklinici za zaštitu dece grada Zagreba;

JUN

▶ 5. jun 2019. godine, učešće na javnoj raspravi povodom Nacrta zakona o pravima deteta i Zaštitniku prava deteta, Narodna skupština Srbije, Beograd;

OKTOBAR

▶ 12. oktobar 2019. godine, učestvovanje na okruglom stolu Saveta za maloletnike koji je organizovan u okviru Savetovanja sudija, Vrnjačka Banja;

▶ 24. oktobar 2019. godine, prisustvo na promociji knjige „Lišenje

roditeljskog prava“ saradnice CPD dr Ranke Vujović, Beograd;

▶ 29. oktobar 2019. godine, međunarodna naučno-stručna konferencija „Zaštita prava deteta – 30 godina od usvajanja Konvencije o pravima deteta“, koju je organizovao Pokrajinski zaštitnik građana i Institut za kriminološka i sociološka istraživanja uz podršku Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, zgrada Rektorata Univerziteta u Novom Sadu, Novi Sad;

NOVEMBAR

▶ 13 i 14. novembar 2019. godine, međunarodna konferencija o pravima deteta "Redefining power: strengthening the rights of the child as the key to a future-proof Europe", Savet Evrope, Strazbur;

▶ 18. novembar 2019. godine, prisustvo na konferenciji Poverenika za zaštitu ravnopravnosti

„Međunarodni dan tolerancije“, Klub poslanika, Beograd;

▶ 29. novembar 2019. godine, učestvovanje na javnoj raspravi o Predlogu strategije prevencije i zaštite dece od nasilja za period od 2020. do 2023. godine sa dvogodišnjim akcionim planom, Narodna skupština, Beograd;

DECEMBAR

▶ 20. decembar 2019. godine, učešće na devetoj sednici Saveta za prava deteta Vlade RS, Vlada RS, Beograd;

▶ 27. decembar 2019. godine, učestvovanje na sednici Radne grupe NKEU za Poglavlje 23 povodom drugog nacrta revidiranog Akcionog plana za Poglavlje 23, Palata Srbija, Beograd.

CENTAR ZA PRAVA DETETA

DOBRAČINA 29/3A, BEOGRAD, SRBIJA

TEL: +381 11 33 44 170

WWW.CPD.ORG.RS

OFFICE@CPD.ORG.RS

CENTAR ZA PRAVA DETETA JE UDRUŽENJE GRAĐANA OSNOVANO 1997. GODINE ČIJI JE OSNOVNI CILJ OSTVARIVANJE PRAVA DETETA U REPUBLICI SRBIJI U SKLADU SA KONVENCIJOM O PRAVIMA DETETA. GLAVNI PRAVAC DELOVANJA CENTRA USMEREN JE NA KREIRANJE POVOLJNOG DRUŠTVENOG I ZAKONODAVNOG OKVIRA ZA PUNO OSTVARIVANJE PRAVA DETETA U SRBIJI KROZ AKTIVNOSTI USMERENE NA UVOĐENJE I PRIMENU ZAKONA, POLITIKE I PRAKSE KOJI OMOGUĆAVAJU UNAPREĐENJE DOBROBITI DETETA, ZAŠTITU NJIHOVIH PRAVA I NJIHOVO PUNO UČEŠĆE U DRUŠTVU.

 @CENTARZAPRAVADETETA

 @CENTARZAPRAVADETETA

Centar za prava deteta